

Sygn. akt VI ACa 78/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - del. Grzegorz Tyliński (spr.)

Protokolant - Bartłomiej Sarna

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa G. O.

przeciwko (...) S. A. w W.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie, rentę i ustalenie

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 czerwca 2018 r., sygn. akt III C 2359/01

1. zmienia częściowo zaskarżony wyrok:

a. w punkcie pierwszym w ten sposób, że nadaje mu treść: „zasądza od (...) S. A. w W. na rzecz G. O. kwotę 142 500 (sto czterdzieści dwa tysiące pięćset) zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 czerwca 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty”;

b. w punkcie trzecim, w ten sposób, że nadaje mu treść: „zasądza od (...) S. A. w W. na rzecz G. O. kwotę 932 120 zł (dziewięćset trzydzieści dwa tysiące sto dwadzieścia zł) tytułem skapitalizowanej renty za okres od dnia 15 kwietnia 1999 r. do dnia 30 czerwca 2018 r. wraz z odsetkami:

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lipca 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 sierpnia 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 września 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 października 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 listopada 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 grudnia 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lutego 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 marca 2011r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) z od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 maja 2011r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 sierpnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 września 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 listopada 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 grudnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lutego 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowy mi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 marca 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 kwietnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 maja 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lipca 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 września 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 października 2012r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 listopada 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 grudnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lutego 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 marca 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 maja 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 sierpnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 września 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 kwietnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lipca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.;
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.;
- ustawowymi od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lutego 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 marca 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 maja 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie o kwot 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł d dnia 1 września 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od 1 października 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 listopada 2016 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 stycznia 2017r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia zapłaty ;

- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 marca 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 maja 2017 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 września 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 października 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy)zł od dnia 1 listopada 2017r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 grudnia 2017r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy)zł od dnia 1 stycznia 2018r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 lutego 2018r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 marca 2018r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 maja 2018r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 (pięć tysięcy) zł od dnia 1 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty.”

2. oddala apelację pozwanego;

3. zasądza od (...) S. A. w W. na rzecz G. O. kwotę 8 100 zł (osiem tysięcy sto zł) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

4. nakazuje pobrać od (...) S. A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 15 579 zł (piętnaście tysięcy pięćset siedemdziesiąt dziewięć zł) tytułem opłaty od apelacji, od ponoszenia której powód był zwolniony;

5. nakazuje pobrać od (...) S. A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie kwotę 1 383,15 zł (jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt trzy zł 15/100) tytułem kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, tymczasowo pokrytych ze środków Skarbu Państwa.

Sygn. akt VI ACa 78/19

UZASADNIENIE

Powód G. O. wnosił o zasądzenie od (...) S. A. w W.:

1) kwoty 142 500 zł tytułem zadośćuczynienia za ból, cierpienie i nieodwracalne skutki urazów będących konsekwencją wypadku z dnia 16 stycznia 1997 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2006 r. do dnia zapłaty;

2) kwoty 46 089,59 zł tytułem skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od dnia 26 marca 1997 r. do dnia 31 maja 2006 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2006 r. do dnia zapłaty;

3) kwoty 207 126,17 zł tytułem skapitalizowanej renty z tytułu utraconych dochodów za okres od dnia 15 kwietnia 1999 r. do dnia 31 maja 2006 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2006 r. do dnia zapłaty;

4) kwoty 5 000 zł miesięcznie tytułem renty płatnej do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za uchybienie płatności każdej z rat i ustawowymi odsetkami za opóźnienie co do renty należnej od stycznia 2016 r., począwszy od dnia 1 czerwca 2006 r. i nadal;

5) ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku dla zdrowia powoda mogące ujawnić się w przyszłości oraz

6) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany (...) S. A. wnosił o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2018 r. (sygn. akt III C 2359/01) Sąd Okręgowy w Warszawie:

1) zasądził od (...) S. A. w W. na rzecz G. O. kwotę 142 500 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty;

2) umorzył postępowanie w zakresie żądania odszkodowania;

3) zasądził od (...) S. A. w W. na rzecz G. O. kwotę 932 120 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od dnia 15 kwietnia 1999 roku do dnia 30 czerwca 2018 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 lipca 2018 roku do dnia zapłaty;

4) zasądził od (...) S. A. z siedzibą w W. na rzecz G. O. rentę w wysokości 5 000 zł miesięcznie płatną do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia płatności którejkolwiek z rat, począwszy od 1 lipca 2018 roku;

5) ustalił, że (...) S. A. w W. jest odpowiedzialny za dalsze skutki rozstroju zdrowia, będącego następstwem wypadku komunikacyjnego G. O. z dnia 16 stycznia 1997 roku;

6) w pozostałej części powództwo oddalił;

7) koszty zastępstwa prawnego pomiędzy stronami wzajemnie zniósł;

8) kosztami postępowania w zakresie wydatków na opinie sądowe, które tymczasowo zostały poniesione przez Skarb Państwa obciążył w całości (...) S. A. w W., pozostawiając ich szczegółowe podliczenie referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku;

9) pozostałe nieuiszczone koszty procesu przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Rozstrzygnięcie to zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

W dniu 16 stycznia 1997 roku w W. powód wraz z A. G. - ówczesną narzeczoną ulegli wypadkowi komunikacyjnemu spowodowanemu przez innego kierowcę W. H. prowadzącego F. (...) o nr. rej. (...), za którego odpowiedzialność ubezpieczeniową z tytułu OC ponosi pozwany (...) S. A. W chwili wypadku powód miał 21 lat, był zdrowym, silnym mężczyzną, pełnym energii i planów, otoczonym licznym gronem znajomych. Studiował informatykę, w formule niestacjonarnej, w Wyższej Szkole (...) (obecnie Wyższej Szkole (...)) w W.; przed wypadkiem uczęszczał do (...) Centrum (...) na kierunku technik informatyk - specjalność oprogramowanie maszyn cyfrowych i ukończył Policealne Studium (...), z wykształcenia był grafikiem komputerowym. Od 1 września 1996 roku G. O. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1/2 etatu w firmie (...) + J G. + (...) Sp. z o. o., na stanowisku Operatora w dziale przygotowalni i z tego tytułu otrzymywał wynagrodzenie w kwocie około 1 000 – 1 500 zł

miesięcznie; jak również okresowo premie; został zwolniony w dniu 15 kwietnia 1999 r. Pasją powoda była grafika komputerowa i w tym kierunku studiował oraz podjął pracę planując swoją przyszłość w tej dziedzinie. Wskutek urazów doznanych w wypadku, powód utracił możliwość kontynuowania nauki, a tym bardziej pracy w zawodzie, został częściowo ubezwłasnowolniony.

G. O. pozostawał w związku z A. G. (obecnie G. – S.), z którą wiązał przyszłość, planując założenie rodziny. Po wypadku poszkodowany nie rozpoznał swojej narzeczonej i traktował ją jak osobę obcą, co nie uległo zmianie z upływem czasu. Pomimo faktu, że narzeczona bywała u niego w szpitalu, pomagała mu w ponownej nauce chodzenia, mówienia, czytania nie doszło do odnowienia znajomości z uwagi na skutki obrażeń głowy skutkujące brakiem pamięci. Ponadto wskutek tragicznego zdarzenia G. O. doznał obrażeń ciała w postaci ciężkiego urazu czaszkowo - mózgowego. Przez miesiąc hospitalizacji był nieprzytomny. Podczas pobytu w Klinice (...) w W., u powoda dokonano trepanacji czaszki, rozpoznano u niego stłuczenie mózgu, ostrego krwaka podtwardówkowego nad prawą półkulą mózgu, złamanie trzonu kręgu C-2, złamanie kości nosa, złamanie lewej kości łokciowej. Został poddany operacji kraniektomii w trybie pilnym, podczas której usunięto krwaka śródczaszkowego wykonując odbarczenie zewnętrzne, nastawiono kości nosa, zeszyto rany szarpane języka, unieruchomiono złamanie przedramienia. Poszkodowany leczyl się w szpitalu do 25 marca 1997 roku, a następnie do września 1997 roku przebywał na oddziale rehabilitacyjnym. G. O. wykazywał także zaburzenia amnestyczne, nie poznawał nikogo, a po odzyskaniu przytomności mówił proste wyrazy jedynie w języku angielskim, na nowo uczono go jeść, mówić i chodzić. W okresie pooperacyjnym powód przez długi czas był w stanie ciężkim, z wykonaną tracheostomią, sztucznie wentylowany, intensywnie leczony i rehabilitowany. Pobyt w szpitalu powikłany był dodatkowo zapaleniem płuc i zakażeniem układu moczowego. W dniu 25 marca 1997 roku G. O. został wypisany do domu. Tam pozostawał pod opieką 3h dziennie przez rok, następnie do 2010 r. wymagał jej przez 1h dziennie, a od 2010 r. - 4h tygodniowo. We wrześniu 1999 roku, powód z rozpoznaniem klinicznym stanu po urazie nosa ze zniekształceniem nosa i zrostami był hospitalizowany i leczony przecięciem obustronnie zrostów wewnątrznosowych w Wojewódzkim Szpitalu (...) w W.. Na skutek wypadku komunikacyjnego u powoda wystąpił napad padaczkowy pod postacią klasycznego napadu typu grand mall. We wrześniu 1999 r. w ramach oddziału Laryngologii dokonano przecięcia pourazowych zrostów wewnątrz przewodów nosowych oraz rozważano ewentualną plastykę kości nosa z powodu zaburzeń drożności przewodów nosowych. Pomimo hospitalizacji, operacji i rehabilitacji powód nadal czuł osłabienie funkcji pamięci, osłabienie funkcji poznawczych, był chwiejny nastrojowo, spowolniony psychoruchowo. Z uwagi na przebyty uraz czaszki u powoda wystąpiła encefalopatia pourazowa, padaczka pourazowa i bezwzględny wymaganie stało się objęcie powoda systematyczną kontrolą zdrowia w (...). Powstała także konieczność wprowadzenia leczenia powoda za pośrednictwem specjalistycznych leków przeciwpadaczkowych jak również leków tzw. „rehabilitacji mózgu”. Powód mógł poruszać się środkami komunikacji miejskiej, jednak ze względu na istotne zaburzenia pamięci oraz zagrożenie napadami padaczkowymi, zalecono przebywanie w tym czasie pod opieką osoby trzeciej.

G. O. ożenił się i z tego związku urodziło się dziecko, ale powód jest obojętny wobec rodziny i nie wykazuje żadnego zainteresowania dzieckiem; ostatecznie związek ten zakończył się rozwodem. Obecnie to mama powoda stara się organizować spotkania ojca z córką i z renty bezpośrednio ściągane są alimenty w wysokości 350 zł.

W dniu 20 marca 2012 roku rodzice powoda skierowali wniosek o ubezwłasnowolnienie częściowe syna z uwagi na urazy jakim uległ on wskutek wypadku, w szczególności nieodwracalne uszkodzenie mózgu, które diametralnie zmieniło jego sytuację życiową i zdrowotną.

Poszkodowany wskutek doznanych urazów doznał znacznych deficytów neurologicznych, na czele z zaburzeniami pamięci długiej i krótkiej, co praktycznie uniemożliwiało mu samodzielne funkcjonowanie. Powód zaczął być chwiejny emocjonalnie, charakteryzował się dziecięcą naiwnością, nie potrafił dokonać oceny zachodzących wydarzeń i nie potrafił podejmować racjonalnych decyzji. Podejmowane próby przystosowania powoda do usamodzielnienia się poprzez leczenie neurologiczne, psychiatryczne i psychologiczne, zakończyły się niepowodzeniem. W wyniku obrażeń związanych z wypadkiem G. O. zaczął podejmować decyzje niebezpieczne i niekorzystne zarówno dla siebie, jak i rodziny. Zaciągał kredyty, pomimo że z nich nie korzystał; próbując zamieszkać samodzielnie zaprosił oszustów, którzy następnie go okradli; podpisywał umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych oddając aparat wraz z

numerem telefonu osobie trzeciej - płacąc jednocześnie za usługi. Te nieracjonalne zachowania i opinie w sprawie o ubezwłasnowolnienie skutkowały wydaniem postanowienia przez Sąd Okręgowy dla Warszawy - Pragi z dnia 4 czerwca 2013 roku o ubezwłasnowolnieniu częściowym powoda z powodu zaburzeń psychicznych. Postanowieniem z dnia 18 września 2013 r, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ ustanowił matkę B. O. kuratorem ubezwłasnowolnionego częściowo powoda.

G. O. wymaga opieki w życiu codziennym. Nie potrafił załatwić spraw urzędowych; stał się naiwny i nieporadny. Rokowania w zakresie poprawy stanu zdrowia powoda są coraz słabsze ponieważ stan ten został już utrwalony, a uszkodzenie mózgu jest nieodwracalne. Przed wypadkiem G. O. uczył kuzynów i wujka obsługi komputera. Natomiast po zdarzeniu powód potrafi wykonywać wolno proste czynności komputerowe pod opieką i przy wskazówkach osób trzecich. Dominują u niego zaburzenia pamięci i uczenia się; zakres pamięci bezpośredniej wydawał się być w normie, lecz krzywa uczenia się jest płaska, a pod wpływem zmęczenia opada. Schemat uczenia się był sztywny, podatny na zniekształcenia i pomyłki. Powód nie uczył się na własnych błędach, a źródło pomyłek upatrywał w czynnikach zewnętrznych, nie we własnych deficytach. Funkcje wykonawcze powoda wskutek wypadku pozostały zaburzone w stopniu znacznym. Powód jest bezkrytyczny i niezdolny do długoterminowego planowania, kontrolowania działań i przewidywania ich konsekwencji; zdolność selekcji informacji została znacznie obniżona. Wskutek wypadku zaczął miewać wyraźne trudności z nawiązywaniem prawidłowych relacji towarzyskich i społecznych, ze względu na zaburzenia wynikające z uszkodzeń czołowych, zwłaszcza z tendencją do wielomówności, nietrzymania granic emocjonalno - społecznych i niedostosowywaniu rejestru do rozmówcy. Napęd do działania powoda wskutek wypadku został obniżony, przy czym koniecznym stało się organizowanie jego aktywności przez osoby trzecie – bliscy układają mu harmonogram działań, ma kalendarz w telefonie. Okresowo G. O. wymaga ciągłego zachęcania do działania i nadzoru ze strony bliskich. Koncentracja na zadaniach jest zmienna i zaczęła być bardzo podatna na zmęczenie. Pomimo wielu lat terapii neuropsychologicznej powód nadal cierpi na znaczne zaburzenia funkcjonowania. Charakter deficytów (zaburzenia funkcji mnestycznych, wykonawczych, zmiany emocjonalne) wpływa szczególnie negatywnie na funkcjonowanie w sferze emocjonalno - społecznej. Powyższe utrudnia podjęcie pracy zawodowej, jak również prawidłowe funkcjonowanie w życiu osobistym, rodzinnym. Powód od chwili wypadku do dnia dzisiejszego polega wyłącznie na wiedzy i pamięci osób bliskich. Nie przypominał sobie nawet, że miał narzeczoną A. G.. Powód rehabilitował się także w Ośrodku (...) dla osób z chorobą P. (...) Zespołu Publicznych Zakładów (...) w W. przy ul. (...). Uczestnicząc w zajęciach rehabilitacyjnych i terapeutycznych od 15 października 2014 roku prezentował objawy zaburzeń pamięci krótkotrwałej i długotrwałej, wykazywał trudności w koncentracji i uwadze, a także operacjach liczbowych wykonywanych w pamięci. Powód używał ograniczonego zakresu słów z uwagi na zaburzenia pamięci długotrwałej. Zalecano kontynuowanie terapii i koncentracji uwagi powoda. W okresie od maja 2014 roku do lipca 2014 roku, a także od września 2014 roku do listopada 2014 roku G. O. korzystał także z rehabilitacji neuropsychologicznej. Od 19 września do 14 października 2016 r. powód ponownie był hospitalizowany, leczony neurochirurgicznie w W. w (...) z powodu niedowładu, którego przyczyną był guz nowotworowy

Uszczerbek na zdrowiu powoda określony na etapie najnowszych opinii uzupełniających biegłych sądowych wyniósł 85%. U powoda nastąpiło spłylenie uczuć, wielomówność, lepkość emocjonalna, nietrzymanie granic emocjonalno-społecznych oraz podatność na wpływy, co utrudniało relacje z innymi. Uszkodzenia prawej okolicy czołowej mózgu skutkowały zaburzeniami krytycyzmu. Powód mógł podejmować działania nierozważne, wbrew własnym interesom. Mimo upływu lat przebyty uraz pozostawił u powoda szereg negatywnych następstw zdrowotnych. W dalszym ciągu G. O. objęty jest specjalistyczną opieką lekarską. Wskutek zdarzenia wypadkowego, powód utracił zainteresowania, w tym także dotyczące jego przyszłości, zaczął wykazywać niską motywację do działania i poprawy własnej sytuacji życiowej, nastąpiły trudności z podejmowaniem decyzji, które nie pozwalały na utrzymanie się w realnej pracy. U powoda powstały i utrzymywały się trudności z nawiązywaniem prawidłowych relacji interpersonalnych, poczucie nieadekwatności społecznej, które uniemożliwiały pracę w zespole. Ponadto u poszkodowanego powstały organiczne zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym, a rehabilitację neuropsychologiczną w zakresie koniecznym dla powoda tj. w zakresie szerszym niż proponował NFZ, zalecano poprzez prywatne wizyty u neuropsychologa, których koszt wynosił około 500 zł miesięcznie. Uszczerbek na zdrowiu powoda, pozostający w związku z wypadkiem z dnia 16

stycznia 1997 r. w zakresie zespołu psychoorganicznego pourazowego na jego zdrowiu wyniósł 60%. Powód stale leczony jest lekami przeciwpadaczkowymi tj. T. i T..

Pomimo, iż powód mógł podejmować proste prace, tj. przepisywanie tekstów na komputerze, ze względu na męczliwość i wolne tempo pracy, jego wydolność zawodowa została znacznie ograniczona. Również próby pracy w ochronie i w charakterze szatniarza nie powiodły się. Dodatkowo wskutek wypadku powód stał się spowolniony, a w zakresie głowy posiada zniekształcenie czaszki wskutek stanu po kraniektomii; na szyi pozostały blizny po tracheostomii. Następstwem zdarzenia był uraz wielonarządowego, uraz mózgu, nosa, rany języka, uraz kręgosłupa szyjnego tj. złamania bocznej części trzonu C2, uraz lewej kończyny górnej. Podczas leczenia skutków doznanych przez powoda obrażeń ciała, stan narządu ruchu (lewej kończyny górnej) powoda wymagał jedynie nieskomplikowanego leczenia zachowawczego unieruchomieniem gipsowym przez około dwa i pół miesiąca. Jednakże dysfunkcja powoda w zakresie upośledzenia statyki chodu wynika z urazu powypadkowego doznanego przez powoda w wyniku urazu ośrodkowego układu nerwowego pozostającego w związku z wypadkiem. Ze schorzeń czysto ortopedycznych uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł 3%. Od dnia zdarzenia wywołującego szkodę do 18 marca 1997 roku powód miał założone na lewej kończynie górnej unieruchomienie gipsowe, tj. 61 dni od przedmiotowego wypadku. Powodowi zalecono bierne ćwiczenia stawu łokciowego i nadgarstka lewego ze względu na jego stan neurologiczny, gdyż samodzielnie nie był on w stanie wykonywać ćwiczeń. Powód wymagał usprawnienia stawu łokciowego i nadgarstkowego przez okres wyczerpujący długotrwały uszczerbek na jego zdrowiu przewidziany regulacjami w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku oraz postępowaniu o wypłatę jednorazowego odszkodowania. Dotychczas stan sprawności łokcia i przedramienia po wygojonym złamaniu kości łokciowej wskazywał, iż wyczuwalne jest pogrubienie nad kością łokciową lewej kończyny górnej w jej 1/3 dalszej wysokości trzonu. Od chwili wystąpienia zdarzenia wywołującego szkodę, powód poddawany jest badaniom EEG, które wskazują, iż zapis obecnych fal w mózgu jest nieprawidłowy, wykazuje wyraźne ognisko o typie uszkodzenia i podrażnienia w prawej okolicy czołowo - skroniowej z tendencją do uogólniania się. Z biegiem czasu, kolejne badania wykazywały, iż zmiany te są bardziej zogniskowane. Z kolei badanie rezonansem magnetycznym wykazało, iż powód jest w stanie po kraniektomii po stronie prawej usunięto krwiaka przymózgowego. Jama pokrwotoczna u powoda otoczona jest blizną gęstą na sklepieniu prawego płata ciemieniowego. Drugie ognisko posiada charakter blizny naczyniopochodnej, pourazowej w lewym płacie skroniowym.

Uszczerbek na zdrowiu powoda powstały w wyniku wypadku, a wynikający z powstałych zniekształceń, blizn i przebarwień w zakresie powłok jego ciała oraz innych następstw wyniósł 100%. Ponadto przebarwienia skóry obu podudzi i stóp zakwalifikowano jako następstwo przewlekłego przyjmowania przez powoda zaleconych mu w ramach leczenia po przedmiotowym wypadku leków, co stanowi również następstwo wypadku. Występowanie tych przebarwień ma charakter szpecący. Biorąc pod uwagę ubytek w kościach czaszki o średnicy poniżej 2,5 cm powód doznał uszczerbku 5%, a jeżeli chodzi o ubytek w kościach czaszki powyżej 2,5 cm, powód zaznał ubytku w 20%. W zakresie zaburzeń neurologicznych i psychicznych uwarunkowanych organicznie powód doznał encefalopatii ze zmianami charakterologicznymi w stopniu oznaczonym na 60% uszczerbku na zdrowiu. Nadto przy uszkodzeniach powłok twarzy w zakresie blizn i ubytków doznał uszczerbku w wysokości 5%, a ponadto wystąpił uszczerbek poprzez oszpecenie bez zaburzeń funkcji twarzy w wysokości 2%, a w zakresie uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia 1%. Powód utracił także powonienie w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego w wysokości uszczerbku 5%, uszkodzenia tkanek miękkich skóry i mięśni szyi z ograniczeniem ruchomości szyi w wysokości uszczerbku 2%. Encefalopatia u powoda nie miała związku z rozwijającym się nowotworem, gdyż do tej pory badania naukowe nie potwierdziły przyczyn powstawania nieinwazyjnych guzów mózgu o typie oponiaka w następstwie przebytych urazów czaszki.

Z dniem 15 kwietnia 1999r pracodawca rozwiązał z G. O. stosunek pracy z powodu jego niezdolności do jej wykonywania. Gdyby powód pracował dalej na tym samym stanowisku co przed wypadkiem jego zarobki kształtowałyby się następująco:

- 2000 r. – 2003 r. – 3.200 zł netto, na stanowisku Specjalisty ds. (...);

- 2004 r.- 2005 r. – 4.600 zł netto, na stanowisku Specjalisty ds. (...);
- 2006 r.- 2007 r. – 5.300 zł netto na stanowisku (...);
- 2008 r. – 2009 r. – 6.000 zł netto, na stanowisku (...);
- 2010 r. – 2013 r. – 6.400 zł netto, na stanowisku (...)

W dniu 16 marca 1999 roku złożono wniosek rentowy i powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 31 maja 2000 r. Następnie od 1 czerwca 2000 r. po kolejnym badaniu powód został uznany za częściowo niezdolnego do pracy do 30 kwietnia 2002 r. W dniu 10 maja 2002 r. (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w W. zaliczył powoda do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z przyczyny niepełnosprawności N. Orzeczony stopień niepełnosprawności ustalono na okresowy, przy czym datę niepełnosprawności określono od 1997 roku. Wedle wskazań lekarza powód wymagał rehabilitacji, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Od 1 czerwca 2011 roku powód pobierał rentę z (...) w wysokości 566 zł brutto, obecnie 1 220,75 zł , a od 2002 r. powód otrzymywał rentę uzupełniającą w wysokości 991 zł wypłacaną przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, a następnie (...) S. A. Wskutek wypadku powód utracił możliwość zarobkowania, utrzymywał się jedynie ze środków o charakterze rentowym i korzystał z pomocy matki.

Przedmiotem ustaleń Sądu I instancji było również to iż powód przez kilka miesięcy po przebytych urazie był nieprzytomny - pozostawał w śpiączce, wybudził się z zaburzeniami amnestycznymi sięgającymi około 1,5 roku wstecz, nie poznawał nikogo, nie umiał chodzić, nie umiał jeść. Nie pamiętał, że pracował w (...) jak również uczucia, które łączyło go z A. G. i nigdy sobie jej nie przypomniał. Stał się naiwny i łatwowierny, nie umiał określić, czy jego rozmówca chce go oszukać czy nie. Nie wiedział co to są żarty, a mimika powoda raczej dostosowywała się do mimiki rozmówców; w zasadzie stał się inną osobą. Organiczne zaburzenia osobowości mają charakter trwałe i wywołane są wtórną dysfunkcją mózgu po wypadku, a ich natężenie może ulegać nasileniu w okresach adaptacji do istotnych zmian życiowych, w tym pogorszenia stanu zdrowia ogólnego, pogorszenia sprawności ruchowej. W obrazie chorobowym u G. O. obecnie dominują zaburzenia o charakterze emocjonalnym (nerwowość, rozdrażnienie), niepokój z towarzyszącym obniżeniem nastroju. Z uwagi na charakter i rozległość obrażeń mózgu jakich poszkodowany doznał wskutek wypadku, zgłaszane przez niego skargi wskazują na encefalopatię pourazową wynikającą z uszkodzenia i dysfunkcji mózgu spowodowanego doznaniem urazem mózgowo - czaszkowym. U powoda stwierdzono organiczne zaburzenia osobowości oraz zaburzenia adaptacyjne będące skutkiem nieodwracalnego uszkodzenia mózgu. Od czasu wypadku relacje towarzyskie uległy znacznemu ograniczeniu, znajomi z czasem odwiedzali powoda coraz rzadziej; a obecnie kontakty towarzyskie są ograniczone. Matka powoda działa w jego zastępstwie jako kurator i ona sprawuje głównie faktyczną opiekę. Brak pamięci i nieporadność życiowa spowodowały utratę pewności siebie i poczucia własnej wartości. Powód wymaga w dalszym ciągu leczenia neurologicznego i psychologicznego, jak również rehabilitacji, jakkolwiek przy braku efektów zniechęca się do tych aktywności.

W tak ustalonych okolicznościach faktycznych Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności zważył, iż legitymacja czynna powoda oraz bierna pozwanego nie wzbudzały wątpliwości. Następnie Sąd I instancji ocenił najdalej idący zarzut pozwanego – zarzut przedawnienia roszczenia uznając go niezasadnym. Odwołując się tu do poglądów prezentowanych w literaturze, zwrócono uwagę, iż dokonano tam podziału roszczeń na dwie kategorie roszczeń o zasądzenie i zapłatę samej renty, czyli o zapłatę poszczególnych rat. Odwołując się zaś do orzecznictwa Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy wskazał, iż bieg przedawnienia roszczeń o zaległe raty rentowe nie może się rozpocząć wcześniej niż bieg przedawnienia roszczenia o prawo do renty (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1974 r. w sprawie o sygn. I PR184/74). W konsekwencji w terminie określonym w art. 442¹ (poprzednio art. 422) § 2 k. c. można wytoczyć powództwo o przyznanie renty w ogóle. Każda rata rentowa jest objęta samoistnym roszczeniem i ulega przedawnieniu w sposób samodzielny, ale staje się tak dopiero wtedy, gdy w umowie między stronami albo w orzeczeniu sądowym zostaną raty określone zarówno co do wysokości, jak i terminu płatności. Trzyletniemu terminowi przedawnienia będą podlegać tylko te roszczenia o zapłatę poszczególnych rat, które zostały w ten sposób ustalone i mają charakter wymagalny. Nawet przedawnienie roszczenia o rentę nie wyklucza możliwości ustalenia

obowiązku płatności rat rentowych na przyszłość. Sąd Okręgowy zwrócił ponadto tu uwagę, iż w dniu 10 sierpnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie kodeksu cywilnego, gdzie art. 422 k. c. został uchylony, a przedawnienie zostało uregulowane w art. 422¹ § 1 i 2 k. c. (w zakresie roszczeń z czynów niedozwolonych powstałych przed dniem wejścia ustawy, a wg przepisów dotychczasowych jeszcze nieprzedawnionych stosuje się nowe uregulowania). Zdarzenie wywołujące szkodę miało miejsce 16 stycznia 1997 r., sprawca został prawomocnie skazany, a zatem w dniu 10 sierpnia 2007 r. nie doszło jeszcze do przedawnienia i należy stosować nowe przepisy. W świetle tego uregulowania początek biegu przedawnienia to dzień, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej, a w przypadku zbrodni lub występku roszczenie ulega przedawnieniu z upływem lat 20 - tu od dnia popełnienia przestępstwa. Dodatkowo zauważono, iż powód w trakcie tego procesu został ubezwłasnowolniony częściowo m. in. z powodów niewłaściwego rozeznania w swojej sytuacji i do tej pory w tym zakresie jest prawnie ograniczony, sprowadzony prawnie do osoby małoletniej. Tym samym stosowanie do niego jakichkolwiek rygorów związanych z przedawnieniem byłoby niezgodne z art. 5 k. c.

Dokonując oceny zgłoszonego żądania w zakresie zadośćuczynienia, Sąd I instancji wskazał na treść art. 445 § 1 k. c., jak również odwołał się do dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, co do skutków wypadku komunikacyjnego. Ponownie Sąd ten wskazał, iż doznane przez powoda obrażenia były znaczne, a skutki tych urazów utrzymują się dotychczas i są nieodwracalne. Powód na zawsze utracił sprawność psychiczną w znacznym stopniu; stał się osobą niesamodzielną, nie jest w stanie racjonalnie podejmować decyzji co do swojej osoby i mienia, musi pomagać mu kurator. Decyzje odnośnie założenia rodziny nie okazały się pomyślne z powodu ograniczeń emocjonalnych powoda powstałych w wyniku wypadku. Utracił zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy zawodowej. Powód nigdy już nie powróci do zdrowia, jak sprzed wypadku ponieważ rokowania na przyszłość są niepomyślne. Dalsze leczenie, czy też w zasadzie rehabilitacja jedynie pomoże mu zachować dotychczasową sprawność lub poprawić ją w niewielkim tylko zakresie. Te rozważania doprowadziły Sąd Okręgowy do wniosku, iż żądana kwota zadośćuczynienia 142 500 zł ponad już wypłaconą 57 500 zł jest adekwatna.

Wobec cofnięcia pozwu w zakresie żądania odszkodowania z uwagi na bieżące regulowanie ponoszonych przez powoda kosztów przez ubezpieczyciela, postępowanie w tym zakresie Sąd Okręgowy umorzył.

W zakresie zgłoszonego żądania renty na zwiększone potrzeby i z tytułu niezdolności do pracy, Sąd I instancji w pierwszej kolejności odwołał się do treści art. 444 § 2 k. c., w myśl którego jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może żądać od zobowiązanego naprawienia szkody odpowiedniej renty. Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie, m. in. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania czy zażywania odpowiednich leków. Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego. Powstała na skutek wypadku szkoda spowodowała zwiększenie potrzeb powoda. Do potrzeb tych należy zaliczyć przede wszystkim koszty leczenia i opieki osób trzecich. Z opinii biegłych z zakresu neurologii, jak również psychiatrii i psychologii wynika, iż zakres opieki nad powodem ulegał stopniowemu zmniejszeniu, jednakże nadal jest konieczny (3 h w pierwszym roku, do 2010 r. 1 h dziennie, po 2010 r. 4 h w tygodniu). Powód ponosi także koszty zakupu leków, suplementów diety, witamin (od 100 zł od 2002 r., wcześniej około 200 zł) - zgodnie z zaleceniami lekarzy powód musi przyjmować stale takie leki, jak: T., T. (leki przeciwpadaczkowe), M. B. (preparat magnezowy). Powód wymaga psychoterapii w wymiarze 1 spotkania tygodniowo, której koszt wynosił w 2015 r. - 100 złotych, zaś począwszy od 2016 r. powód płaci około 150 złotych za 1 spotkanie (miesięcznie 500 zł).

Odwołując się do ustalonych okoliczności faktycznych Sąd Okręgowy, dokonując oceny roszczenia o rentę, zważył, iż porównując wynagrodzenie, które mógłby uzyskiwać powód na dotychczasowym stanowisku (przy czym - jak należy wnioskować - z uwzględnieniem zwyczajnego rozwoju zawodowego) do wynagrodzenia, uwzględnianego przy obliczaniu podstawy wymiaru świadczeń (...) - w okresie styczeń 1997 r. - styczeń 2018r. dochód miesięczny na pełny

etat w następujących wysokościach: w 1997 r. – 1 061,93 zł; 1998 r. – 1 239,49 zł; w 1999 – 1 706,74 zł; w 2000 r. – 1 923,81 zł; w 2001 r. – 2 061,85 zł; w 2002 r. – 2 133,21zł; w 2003 r. – 2 201,47 zł; w 2004 r. – 2 289, 57 zł; w 2005 r. – 2 380,29 zł; w 2006 r. – 2 477, 23 zł; w 2007 r. – 2 691, 03 zł; w 2008 r. - 2 943, 88 zł; w 2009 r. – 3 102,96 zł; w 2010 r. – 3 224,98 zł; w 2011 r. – 3 399,52 zł; w 2012 r. – 3 521,67 zł; w 2013 r. – 3 650,06 zł; w 2014 r. – 3 783,46 zł; w 2015 r. – 3 899,78 zł; w 2016 r. – 4 047,21 zł; w 2017 r. – 4 353,55 zł; w 2018 r. – 4 622,84 zł, gdyby nie wypadek to powód mógłby osiągnąć proporcjonalnie znacznie wyższe dochody, co też znajduje odzwierciedlenie w innym dokumencie - przedłożonym od pracodawcy o hipotetycznych zarobkach określonych w wysokości netto (pełnomocnik powoda wyliczył to na 172%). Należy też zwrócić uwagę, że w tym zaświadczeniu wskazano, że powód pracował na stanowisku informatyka i z latami mógł zostać nawet głównym specjalistą. Za bezpodstawne uznano twierdzenia pozwanego, który sugeruje, że wyliczenie powinno nastąpić w oparciu o różnicę pomiędzy średnią płacą w gospodarce liczoną w kwocie netto, a świadczeniami wypłacanymi przez (...) S. A. ponieważ nie ma dowodów, że poszkodowany osiągałby wynagrodzenie wyższe niż średnia krajowa, bo nie pracował na stanowisku informatyka i był zatrudniony tylko 4 miesiące. W aktach znajdują się dokumenty odnośnie wykształcenia powoda i dalszego studiowania na kierunku informatycznym, jak również pracy w tym charakterze w wydawnictwie. Ta dokumentacja łącznie z zeznaniami świadków i matki G. O. świadczą o tym, że przyszłość zawodowa powoda była wyłącznie związana z tą dyscypliną nauki, która odpowiadała jego zainteresowaniom. W dalszej kolejności Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, iż Sąd Najwyższy ustalił zasadę i metodykę liczenia renty wyrównawczej polegającej na przyjęciu hipotezy, że gdyby nie wypadek to poszkodowany nadal by pracował na określonym stanowisku i osiągałby dochody z zatrudnienia., czyli takie zarobki stanowią punkt odniesienia. G. O. nie jest w stanie pracować w ogóle, a to, że (...) uznał powoda za częściowo niezdolnego do pracy nie ma decydującego znaczenia, bo jest to podstawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i nie determinuje wysokości renty wyrównawczej określonej w kodeksie cywilnym. Powód po wypadku próbował pracować, ale nie podołał obowiązkom pracy w ochronie, czy w szatni. Ubezłasnowolnienie częściowe w zasadzie kieruje powoda wyłącznie do miejsc pracy chronionej, znacznie ograniczonej oferty, a przy wskazanych deficytach w kontaktach z otoczeniem w zasadzie eliminuje powoda z rynku pracy. Przy ustalaniu wysokości renty - jak Sąd I instancji wskazał odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego - powinno się brać pod uwagę realną, praktyczną możliwość podjęcia pracy, a nie możliwość teoretyczną i dlatego nie jest wykluczona sytuacja, w której poszkodowany otrzyma pełną żadaną rentę w wysokości utraconych zarobków, chociaż nie utracił zdolności do pracy całkowicie. W tym zakresie Sąd ten przyjął za uzasadnione:

- żądanie powoda przedstawione w piśmie na karcie 900 po zaokrągleniu do kwoty 207 120 zł, która to kwota obejmowała okres od 15 kwietnia 1999r do 31 maja 2006;

- 35 000 zł (za okres od czerwca 2006 r. do grudnia 2006 r. - 7 miesięcy x 5 000 zł miesięcznie 35 000 zł);

- 660 000 zł (za kolejne 11 lat x 5 000 zł miesięcznie – 132 msc x 5 000 zł = 660 000 zł);

- 30 000 zł (za 2018 r. - do czerwca 2018 r x 5 000 zł miesięcznie – 6 msc x 5 000 zł = 30 000 zł);

łącznie – 932 126zł.

W dalszej kolejności wskazano, iż Sąd Okręgowy skorzystał tu z art. 322 k. p. c. zgodnie z którym, jeżeli w sprawie o naprawienie szkody sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądanie jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że G. O. biorąc pod uwagę jego potrzeby, utracone zarobki i utratę widoków na przyszłość miesięcznie powinien dostać wyrównawczą rentę w żądanej wysokości 5 000 zł ponieważ strata w ocenie sądu i potrzeby przewyższają tą kwotę już od 2006 r. nawet, gdyby uwzględnić wypłaty z (...) i ubezpieczyciela.

Dokonując oceny żądania zasądzenia renty na przyszłość (w kwocie 5 000 zł) Sąd I instancji zwrócił uwagę, iż G. O. wykazał, iż renta w przedmiotowej wysokości jest zasadna, nie tylko z tytułu utracenia możliwości zarobkowania ale i konieczności psychoterapii oraz przyjmowania leków przeciwpadaczkowych. Żądana kwota mieściła się już w granicach utraconych zarobków, biorąc pod uwagę dochody informatyków, które są powszechnie uznawane jako

wysokie i to jeszcze przy uwzględnieniu renty, którą powód pobiera z (...). Porównując, jakie wysokie dochody osiągał powód na początku swojego zatrudnienia w odniesieniu do innych uposażeń w tamtym czasie i odnosząc ich wartość do aktualnych przychodów w branży informatycznej stwierdzono, że żądana kwota jest w pełni uzasadniona, bo gdyby nie tragiczne zdarzenie wynagrodzenie powoda po ukończeniu studiów po 20 letnim doświadczeniu zawodowym byłyby wyższe. Biorąc pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i nawet już osiągnięte wykształcenie powoda w chwili wypadku nie można zakładać, że powód nagle porzuciłby swoje zainteresowania. Świadczy o tym również podjęcie studiów w danym kierunku oraz pracy w zawodzie, a więc widoczne i jednoznaczne ukierunkowanie G. O., który swoją przyszłość zawodowa wiązał z informatyką. Tylko takiego rodzaju tragiczne zdarzenie, jakim był wypadek komunikacyjny, mogły powodowi uniemożliwić wykonywanie zawodu i z tych przyczyn przyjęto wysokość renty w wysokości żądanej, usprawiedliwionej okolicznościami sprawy. Sąd Okręgowy wskazał również, iż wszystkie dodatkowe rozważania przy uzasadnieniu skapitalizowanej renty pozostają aktualne również w tym przypadku, tylko z ograniczeniem wynikającym z okresu renty, w tym przypadku na przyszłość. Renta na przyszłość została zasądzona od lipca 2018 r., bo do tej daty rentę skapitalizowano.

W zakresie odsetek od żądania rentowego, Sąd Okręgowy oparł rozstrzygnięcie na podstawie przepisu art. 481 § 1 k. c., z którego wynika, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd ten zwrócił uwagę, na rozbieżne rozbieżnego orzecznictwo sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego w tym zakresie, ale ostatecznie stanął na stanowisku, iż co do zasady odsetki nie powinny być płatne od daty wyroku, czy też od uprawomocnienia się wyroku. Odsetki ustawowe, w myśl przywołanego przepisu art. 481 k. c., należą się bowiem za okres opóźnienia w zapłacie. Tak jak z wymagalnością roszczeń wiąże się przedawnienie, tak z płatnością – opóźnienie w zapłacie. Przedmiotowe roszczenie stało się wymagalne z dniem wyrządzenia szkody (tj. wypadku) – i od tej chwili rozpoczął bieg termin ich przedawnienia. Z tą chwilą były to jeszcze zobowiązania bezterminowe – a termin ich płatności skonkretyzował się z chwilą doręczenia zobowiązanemu wezwań do zapłaty. Od kiedy zaś świadczenie pieniężne staje się terminowe i nie jest spełniane – zobowiązany pozostaje w opóźnieniu, z którym przepis art. 481 k. c. wiąże konieczność zapłaty odsetek ustawowych. Odsetki te należą się zatem na podstawie art. 481 § 1 k. c. od dnia następnego po upływie 30 dniowego terminu od zgłoszenia żądania – w tym bowiem terminie ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłaty zadośćuczynienia, w myśl przepisu art. 817 k. c. Gdyby odsetki nie miały biec od tego terminu, to wskazane przepisy wyznaczające termin wypłaty świadczenia nie miałyby żadnej sankcji, byłyby zbędne; taka wykładnia byłaby niedopuszczalna. Sąd Okręgowy ustalając wysokość zasądzonych kwot brał pod uwagę rozmiar krzywdy powoda, którą ostatecznie ustalił na datę zamknięcia rozprawy. Ta okoliczność była podstawą przyznania G. O. należności zadośćuczynienia i renty adekwatnej do zakresu doznanych, jak również oceny przyszłych cierpień z perspektywy materiału dowodowego gromadzonego aż do daty ostatniej rozprawy. Z uwagi na szczególne okoliczności niniejszej sprawy, jak również przy uwzględnieniu właściwości (natury) świadczenia kompensacyjnego dochodzonego przez powoda Sąd I instancji uznał, że świadczenie odsetkowe, jako akcesoryjne, nie może być należne przed ustaleniem zakresu świadczenia i z tego względu ustalił płatność odsetek dopiero od daty wyrokowania. Wydając w tym zakresie rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, Sąd podzielił pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2003 r. (sygn. alt IV CKN 372/01), w którym wskazano, że możliwość zasądzenia odszkodowania według cen z chwili wyrokowania może – lecz nie musi - uzasadniać przyznanie odsetek od tej daty; przewidziana bowiem w art. 363 § 2 k.c. zasada zasądzania odszkodowania według cen z daty ustalenia odszkodowania (za szkodę majątkową i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę) nie wyłącza w tej materii; odszkodowanie w rozmiarze, w jakim ono należy się wierzycielowi w terminie, w którym ma je zapłacić, powinno być w zasadzie oprocentowane od tego dnia. Skoro ustalono zakres doznanej przez powoda krzywdy począwszy od daty zdarzenia, aż do daty z chwili zamknięcia rozprawy poprzedzającej wydanie orzeczenia, ustalił adekwatną na datę wyrokowania sumę uzupełniającą z tytułu zadośćuczynienia, to od tej daty należne są również odsetki. Z tego też względu w pozostałym zakresie żądanie odsetkowe, zostało oddalone, jako niezasadne w świetle treści przepisu art. 481 § 1 k. c. Dodatkowo Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, iż wiele okoliczności faktycznych zostało wyjaśnione dopiero w trakcie rozprawy w świetle treści opinii biegłych. Założenie przez powoda rodziny, uczestniczenie początkowo w procesie mogło dawać wrażenie poprawy sytuacji, w jakiej powód zmierzał do normalnego funkcjonowania; jednak z czasem okazało się, że czynności te nie były adekwatne do jego stanu zdrowia. Podejmowanie działań naśladowujących

inne osoby z czasem okazało się niekorzystne zarówno dla powoda (zaciąganie kredytów), jak i innych osób – była żona, dziecko. Sąd I instancji zwrócił także uwagę, iż z aktualnych opinii wynikają trwale zmiany związane z wypadkowym uszkodzeniem mózgu, które w znacznym stopniu wpływają na życie powoda, o czym pisano powyżej i te fakty zostały ustalone dopiero w trakcie procesu, a zatem nieuzasadnione byłoby obciążenie pozwanego za zwłokę za okres sprzed tych ustaleń. Podobnie jako zmieniającą sytuację powoda potraktowano okres zawieszenie niniejszego postępowania związany z postępowaniem o ubezwłasnowolnienie powoda. Dodatkowo w aspekcie żądanych odsetek – od daty złożenia odpowiedzi na pozew przez pozwanego ubezpieczyciela (29 maja 2006 r.), podkreślono, iż strony przez długi okres czasu toczyły pertraktacje ugodowe i obie strony prosiły o przedłużanie tego terminu, a zatem nie można teraz odsetkami za ten okres obciążać jednej strony. Sąd ten zwrócił również uwagę na wysokość odsetek od zasądzonych kwot za okres od 29 maja 2006 r., które podwoiłyby zasądzoną należność stwarzając po stronie pozwanej stan bezpodstawnego wzbogacenia, bo trudno w okolicznościach powołanych powyżej uznać odpowiedzialność pozwanego za zwłokę, kiedy trudno było określić wysokość tych należności i cały czas prowadzone było postępowanie dowodowe w celu przybliżenia możliwości adekwatnego rozstrzygnięcia sprawy.

W zakresie żądania ustalenia odpowiedzialności na przyszłość Sąd Okręgowy, odwołując się do art. 189 k. p. c. wskazał, iż roszczenie to – przy uznaniu istnienia interesu prawnego powoda w dochodzeniu takiego ustalenia – należało uznać za zasadne.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 czerwca 2018 r. wniosły obie strony postępowania.

W dalej idącej apelacji powoda zaskarżono wyrok w części – w zakresie jego punktu 1 i 3 – w obu przypadkach co do wymagalności odsetek. Skarżący powód wyrokowi Sądu Okręgowego zarzucił naruszenie art. 817 k. c. w zw. z art. 481 § 1 k. c. i art. 14 ust. 1 w zw. z art. 22 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że odsetki od zadośćuczynienia w kwocie 142 500 zł oraz skapitalizowanej renty w kwocie 932 120 zł należy liczyć od dnia 26 czerwca 2018 r. tj. od dnia wyrokowania (w zakresie zadośćuczynienia) oraz od dnia 1 lipca 2018 r. (w zakresie skapitalizowanej renty). Podnosząc powyższy zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku:

1. w pkt. 1 wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zadośćuczynienia w kwocie 142 500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;

2. w pkt. 3 wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 932 120 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od dnia 15 kwietnia 1999 r. do dnia 30 czerwca 2018 r. wraz z odsetkami:

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 września 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 października 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 z od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 września 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 września 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 października 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2013r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 września 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 października 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2013r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 września 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 października 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty

- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.;
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.;
- ustawowymi od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie o kwot 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł d dnia 1 września 2016 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od 1 października 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2016 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2017r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia zapłaty ;

- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2017 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2017 r. do dnia zapłaty
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia zapłaty ;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 września 2017 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 października 2017 r. do dnia zapłaty;
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 listopada 2017 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 lutego 2018r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 marca 2018 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 maja 2018 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty.

Pozwany (...) S. A. zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w części – w zakresie punktu 3 i 4. Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności: art. 444 § 2 k. c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że kwota 932 120 zł zasądzona z tytułu skapitalizowanej renty za okres od 15 kwietnia 1999 r. do dnia 30 czerwca 2018 r. i renta w kwocie 5 000 zł miesięcznie płatna począwszy od 1 lipca 2018 r. są świadczeniami odpowiednimi i rekompensują w należyłym stopniu szkodę doznaną przez powoda w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 16 stycznia 1997 r., za skutki którego odpowiada pozwany,

II. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności: art. 233 § 1 k. p. c. poprzez błędną ocenę dowodów prowadzącą do błędnego ustalenia stanu faktycznego nie znajdującego oparcia w zebranych materiale dowodowym i zasądzenia renty skapitalizowanej i renty bieżącej w kwocie nadmiernej w związku z nieuwzględnieniem przedawnienia części roszczeń rentowych i pominięcia przy ustaleniu wysokości renty skapitalizowanej i renty bieżącej okoliczności, że powód otrzymywał w tym czasie rentę (...), rentę wypłacaną przez pozwanego i nie utracił całkowicie zdolności do pracy i mógł uzyskiwać wynagrodzenie za pracę na poziomie 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w części - co do skapitalizowanej renty ponad kwotę 720 300 zł, co do renty bieżącej ponad kwotę 4 000 zł miesięcznie oraz orzeczenie o kosztach procesu stosownie do oddalonego powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Rozpoznając oba środki zaskarżenia Sąd Apelacyjny dostrzegł potrzebę uzupełnienia materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd I instancji. I tak dodatkowo na podstawie informacji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (karta 1608 akt sądowych) należało ustalić, iż brak jest możliwości uzyskania od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacji o świadczenia z zabezpieczenia społecznego wypłacanych na rzecz G. O. przed kwietniem 2008 r. W okresie po 1 kwietnia 2008 r. świadczenia te były zmienne i wynosiły od 398,59 zł w kwietniu 2008 r. do 705,17 w marcu 2010 r., następnie malejąco do 479,84 zł w miesiącu styczniu 2012 r. W dalszej kolejności informacja z (...) była nieprzydatna, albowiem obejmowała ona jedynie kwoty rzeczywiście wypłacone na rzecz powoda – po uwzględnieniu obciążenia komorniczego, przy czym materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do ustalenia jakiego rodzaju były to obciążenia (czy alimentacyjne, czy też innego rodzaju, wreszcie czy też być może łączne – zwłaszcza, że z niekwestionowanych ustaleń Sądu Okręgowego wynikało, iż powód w toku postępowania został ojcem, a ponadto iż zaciągał on zobowiązania za namową i prawdopodobnie na rzecz osób trzecich). Sąd Apelacyjny ustalił ponadto, iż powód jest osobą całkowicie niezdolną do pracy – w znacznym stopniu utracił zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a nie tylko zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Tych ustaleń faktycznych Sąd Apelacyjny dokonał na podstawie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy i orzecznictwa lekarskiego dr n. med. B. J. (karty 1641 – 1656 akt sądowych).

Dokonując oceny zarzutów zawartych w apelacji powoda, Sąd Apelacyjny uznał je za zasadne w całości. Zwrócić należy uwagę, iż apelacja powoda w istocie sprowadza się do podania pod osąd tut. Sądu Apelacyjnego kwestii związanej z wymagalnością świadczeń z tytułu renty wynikającej ze szkody na osobie – w ocenie apelującego wymagalność taka następuje już z chwilą wezwania, a tym samym zobowiązany z tego tytułu byłby w zwłoce jeszcze przed ogłoszeniem wyroku. Kwestia ta została dostrzeżona przez Sąd Okręgowy, który – zwracając uwagę na rozbieżność w orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego – w pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia ostatecznie uznał, iż wymagalność tych świadczeń powinna być oceniana najogólniej rzecz biorąc na datę wyrokowania. Sąd I instancji zwracał tu uwagę, iż rozmiar szkody ustalany był w toku niniejszego postępowania i w czasie jego trwania doszło do wielu zdarzeń (ubezwłasnowolnienie powoda, czy też z drugiej strony założenie przez powoda rodziny, zostanie ojcem), które w jego ocenie miały wpływ na dobrostan powoda. Zwrócić jednak należy uwagę, iż rozbieżność orzecznictwa, na którą zwracał uwagę Sąd Okręgowy, związana jest przede wszystkim z odmiennymi stanami faktycznymi, jakie stanowiły podstawę dla poszczególnych rozstrzygnięć. W realiach faktycznych niniejszej sprawy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie sposób było podzielić stanowiska wyrażonego w zaskarżonym wyroku.

W realiach faktycznych niniejszej sprawy zwrócić należy bowiem uwagę, iż pozwany (i jego poprzednik) w zakresie likwidacji szkód jest profesjonalistą – w istocie podmiotem wyspecjalizowanym do oceny tego rodzaju roszczeń, co roszczenia zgłaszane przez powoda. W takiej sytuacji z jednej strony staranności jego działań winna być oceniana z uwzględnieniem profesjonalnego charakteru działalności (art. 355 § 2 k. c.). Z drugiej zaś - nie sposób było nie zwrócić uwagi, iż prawodawca przewidział termin do realizacji tego rodzaju roszczeń. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t. jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 854 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W myśl zaś z ust. 2 tego artykułu w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania. Nie wdając się tu w rozważania dotyczącego tego, czy roszczenie na rzecz powoda winno być zrealizowane w terminie 30, czy też 90 dni (ostatecznie powód

domaga się odsetek dopiero po kilku latach od zgłoszenia szkody), niewątpliwą intencją ustawodawcy było to, ażeby świadczenia obciążające zakład ubezpieczeń były wypłacane w możliwie krótkim terminie od zgłoszenia szkody. Zakład ubezpieczeń funkcjonujący w tego rodzaju realiach prawnych, winien podjąć działania, w tym również poprzez zapewnienie stosownego wsparcia specjalistów np. z zakresu medycyny, czy też rekonstrukcji zdarzeń drogowych, zapewniające realną możliwość wywiązania się z powyższych obowiązków nałożonych na niego ustawą. Zwrócić także należy uwagę, iż jakkolwiek w postępowaniu sądowym ze sporu pomiędzy poszkodowanym a ubezpieczycielem, zazwyczaj przeprowadzane są również dowody z opinii biegłych (i w tym znaczeniu rozmiar szkody ustalany jest w ramach postępowania dowodowego), nie zwalnia to jednak zakładu ubezpieczeń z obowiązku wypłaty odszkodowania we wskazanym w ustawie terminie, co dotyczy również innych roszczeń związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, takimi w szczególności jak zadośćuczynienie. Przyjęcie odmiennej optyki prowadziłoby do sytuacji, w której zakład ubezpieczeń, nawet bezpodstawnie odmawiający wypłaty odszkodowania, a tym samym odsyłający uprawnionego na drogę sądową, byłby niejako preferowany poprzez obciążanie go wypłatą odszkodowania w późniejszym okresie - bez odsetek.

Powyższe okoliczności prowadzić muszą do wniosku, iż zasądzenie odsetek od należnego świadczenia od dnia późniejszego, aniżeli wyżej wskazany termin liczony od daty zgłoszenia szkody, może mieć miejsce absolutnie wyjątkowo, gdy w sprawie zachodzą specyficzne okoliczności. Jedną z nich – która występuje w sprawie niniejszej i uzasadnia przyznanie powodowi odsetek od dnia późniejszego, aniżeli 30 dni od zgłoszenia szkody – jest sformułowanie roszczenia w wysokości wyższej, aniżeli pierwotnie dochodzona (np. poprzez rozszerzenie powództwa). Inną okolicznością jest zmiana okoliczności faktycznych – np. pojawienie się nowych schorzeń, których pomimo prawidłowej diagnostyki nie było można rozpoznać bezpośrednio po zgłoszeniu szkody. Taka sytuacja w realiach faktycznych sprawy niniejszej nie występuje – zwrócić należy uwagę, iż powód opuścił szpital 25 marca 1997 r., zaś dodatkową operację przeprowadzono w 1999 r. Wszystkie te zdarzenia miały miejsce jeszcze przed zainicjowaniem niniejszego postępowania (27 września 2001 r.). W istocie po 1999 r. w dobrostanie powoda nie doszło do tego rodzaju zmian, które wpływałyby na zakres jego szkody. Rozmiar szkody na osobie wywołany zdarzeniem z dnia 16 stycznia 1997 r. był już wcześniej utrwalony. Zupełnie obojętne dla oceny zakresu szkody (krzywdy) powoda były wskazywane w uzasadnieniu orzeczenia Sądu Okręgowego okoliczności – zawarcie związku małżeńskiego i posiadanie z tego związku dziecka, uszczerbek na zdrowiu powoda nie wykluczał bowiem ani możliwości zawarcia małżeństwa, ani też zdolności do posiadania z takiego związku potomstwa, jak również ubezwłasnowolnienie powoda – które wszakże jest wynikiem uszczerbku na zdrowiu, jakiego doznał powód, a nie jego przyczyną, a ponadto samo ubezwłasnowolnienie nie zwiększa ani krzywdy, ani szkody powoda. W istocie jedyną zatem przeszkodą uniemożliwiającą pozwanemu wypłatę dochodzonych kwot byłyby co najwyżej wątpliwości co do sprawstwa zdarzenia z dnia 16 stycznia 1997 r. Uznając, iż wątpliwości te nie były pomiędzy stronami sporne (jest to okoliczność przyznana przez powoda w uzasadnieniu wniesionej apelacji), z chwilą ich usunięcia, to jest z chwilą uprawomocnienia się wyroku skazującego sprawcę wypadku z dnia 16 stycznia 1997 r., brak było przeszkód po stronie pozwanego ubezpieczyciela do spełnienia świadczenia. Podobne stanowisko należało zająć co do renty. Szczególnie silnie podkreślić należy, iż okoliczność, iż świadczenie na rzecz powoda (czy to z tytułu zadośćuczynienia, czy też renty) ostatecznie zostało ustalone przez Sąd, nie zwalniało ubezpieczyciela z rzetelnego przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, iż podniesiony w apelacji powoda zarzut był trafny, zaś zaskarżone rozstrzygnięcie winno zostać zmodyfikowane zgodnie z zawartym w tym środku zaskarżenia wnioskiem.

Za nietrafne należało zaś uznać zarzuty apelacji wywiedzionej przez pozwanego ubezpieczyciela. Zwrócić należało uwagę, iż ten skarżący przede wszystkim wywodził o potrzebie uwzględnienia w kwocie renty, świadczeń uzyskiwanych przez powoda z innych źródeł, a wynikających ze zdarzenia (wynikających z utraty zdolności zarobkowania w wyniku uszczerbku na zdrowiu doznany w wyniku zdarzenia) – w realiach sprawy niniejszej chodziło tu o świadczenie z zabezpieczenia społecznego wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W tym zakresie co do zasady apelującemu należy przyznać rację – świadczenia otrzymywane przez poszkodowanego z zabezpieczenia społecznego, a związane w sposób bezpośredni lub pośredni ze zdarzeniem będącym źródłem jego szkody, winny być uwzględniane w szczególności przy ustalaniu należnej takiemu poszkodowanemu renty. Przyjęcie odmiennej optyki prowadziłoby

wprost do sytuacji, w której poszkodowany niejako wzbogacałby się – otrzymywałby środki przekraczające koszt jego zwiększonych w wyniku zdarzenia potrzeb oraz zmniejszenia widoków na przyszłość, a to z tej przyczyny iż uzyskiwana z zabezpieczenia społecznego renta w pewnym zakresie kompensuje utratę przez poszkodowanego zdolności zarobkowania. Trudno znaleźć uzasadnienie dla takiego wzbogacenia.

Pomimo jednak tego korzystnego co do zasady dla pozwanego stanowiska, w niekwestionowanych realiach faktycznych niniejszej sprawy, do takiego nieuzasadnionego wzbogacenia nie doszło. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, iż Sąd Okręgowy – jakkolwiek lakonicznie – wskazał, iż przy ustalaniu wysokości renty pozwanego na kwotę 5 000 zł miesięcznie, uwzględnił uzyskiwane przez niego tytułem renty świadczenia z (...). Szczegółowa analiza materiału procesowego zgromadzonego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym prowadzić musi do wniosku, iż w istocie świadczenie to zostało przez Sąd Okręgowy uwzględnione. W tym zakresie Sąd Apelacyjny pragnie się odwołać jednak do szczegółowych w tym zakresie wyliczeń powoda zawartych w odpowiedzi na apelację. Wyliczenia te należało ocenić jako rzetelne, w pełni odpowiadające niekwestionowanym w sprawie ustaleniom faktycznym, w szczególności dotyczącym zarówno zarobków utraconych przez powoda, jak i jego zwiększonych potrzeb. Zauważyć należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, iż gdyby nie zdarzenie ze stycznia 1997 r. powód nadal pracowałby u dotychczasowego pracodawcy, a stopniowo uzyskiwałby coraz wyższe stanowiska. Jest to jak się wydaje założenie minimalne (a zatem najkorzystniejsze dla pozwanego), albowiem nie tylko realnie można tu zakładać zmianę pracodawcy na takiego, który oferowałby lepsze zarobki (co w życiu zawodowym pracownika jest sytuacją całkowicie normalną), ale również podejmowanie przez powoda jako specjalisty z branży IT, różnego rodzaju dodatkowo płatnych zleceń poza stałym stosunkiem zatrudnienia. Przede wszystkim jednak zwrócić należy uwagę, iż przyznana na rzecz powoda renta już od 2007 r. nie pokrywała wynagrodzenia, które powód uzyskiwałby od swojego pracodawcy. Mając zaś na uwadze nawet niepełne ustalenia faktyczne co do wypłacanej powodowi renty przez (...) (która w swym maksymalnym wymiarze przekraczała jedynie nieznacznie kwotę 700 zł miesięcznie) suma kwoty 5 000 zł oraz kwot uzyskiwanych z (...) bilansuje co najwyżej utracone przez powoda dochody z tytułu zatrudnienia. Zwrócić też należy uwagę, iż zasądzona na rzecz powoda renta miała również charakter renty na zwiększone potrzeby – z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika m. in. iż powód zmuszony jest do ponoszenia kosztów leków w wysokości 100 zł miesięcznie, kosztów potrzebnej terapii neuropsychologicznej (poza zakresem Narodowego Funduszu Zdrowia) w kwocie 500 zł miesięcznie, przede wszystkim jednak koszty opieki w wymiarze początkowo 3 godzin dziennie, a następnie 1 godziny dziennie, czy też koszty dojazdów na leczenie. Wreszcie nie sposób tu nie zwrócić uwagi wynikającej z opinii biegłego neurologa z dnia 18 grudnia 2001 r. konieczności ponoszenia przez powoda wysiłku rehabilitacyjnego, z czym również związane są dodatkowe wydatki. Nie ulega wątpliwości, iż zasądzona przez Sąd Okręgowy renta, nawet po uwzględnieniu świadczeń wypłacanych powodowi z (...) oraz środków wypłacanych przez ubezpieczyciela nie pokrywała na żadnym etapie sumy kosztów utraconej całkowicie zdolności do pracy i zwiększenia potrzeb. Jakkolwiek dokładne wyliczenie należnej powodowi renty nasuwa pewne trudności (uwzględniając zwłaszcza, iż żądanie obejmuje okres sprzed wielu lat przed wyrokiem, a zatem z okresów, gdzie z uwagi na upływ czasu rzetelne odwzorowanie kosztów utraty pracy, a przede wszystkim zwiększenia potrzeb jest ze swej istoty utrudnione), prawodawca przewidział możliwość przyznania odpowiedniej sumy według oceny Sądu (art. 322 k. p. c.). Stanowisko Sądu Okręgowego zawarte w zaskarżonym wyroku nie wykracza poza ramy dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych oraz nie stanowi naruszenia art. 322 k. p. c., czego zresztą apelujący nie zarzuca.

Powyższych rozważań nie zmieniają również formułowane twierdzenia co do realnej możliwości podjęcia przez powoda pracy zarobkowej. Jakkolwiek w przeszłości powód podejmował próby podjęcia tego rodzaju pracy, zwrócić należy uwagę, iż były to próby nieudane. Zapewne z tej przyczyny, iż – jak wynika z ustaleń dokonanych w postępowaniu apelacyjnym – powód nie jest zdolny do podjęcia jakiejkolwiek pracy zarobkowej. Twierdzenia i zarzuty pozwanego co do możliwości uzyskiwania przez powoda wynagrodzenia wynoszącego choćby połowę minimalnego wynagrodzenia na tym tle muszą ulegać rozproszeniu.

Nie uszło uwadze Sądu Apelacyjnego, iż w ramach zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k. p. c. skarżący kwestionował również stanowisko Sądu Okręgowego co do przedawnienia roszczenia. Pogląd Sądu Okręgowego w tym zakresie należało w pełni podzielić. Szczegółowa analiza sprawy prowadzić musi do wniosku, iż zgłoszone przeciwko (...)

S. A. roszczenie nie było przedawnione. Przede wszystkim zwrócić tu należy uwagę, iż w związku z wątpliwościami co do osoby zobowiązanej do odszkodowania, zadośćuczynienia i renty, do czasu prawomocnego skazania sprawcy zdarzenia, powód dochodził roszczeń przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu. W tym zakresie – wnioskując z numeru sygnatury sprawy – szkoda została zgłoszona w roku 2000. W ówczesnym stanie prawnym – zgodnie z art. 442 § 2 k. c. – jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku (a tak było w niniejszej sprawie), roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Do upływu tego okresu – to jest do dnia 16 stycznia 2007 r. nie zakończyło się jeszcze postępowanie karne, a tym samym osoba sprawcy nie została w sposób definitywny i wiążący w szczególności dla uczestników obrotu prawnego ustalona. Niemniej jednak już w dniu 19 kwietnia 2006 r. – a zatem jeszcze przed upływem tego dziesięcioletniego okresu, powód skierował do Sądu Okręgowego pismo, w którym wskazał, iż pozywa dodatkowo (...) S. A. w W.. Odpisy pism doręczono temu pozwanemu w dniu 8 maja 2006 r. Wbrew twierdzeniom apelującego roszczenie o rentę zostało zawarte już w pozwie – powód domagał się bowiem periodycznego świadczenia po 5 526,09 zł miesięcznie. Niewątpliwie w dacie wnoszenia pozwu nie były przedawnione roszczenia o rentę, skoro jako świadczenia okresowe ulegają one przedawnieniu z upływem 3 letniego okresu, zaś zasądzono ostatecznie rentę za okres od 15 kwietnia 1999 r. (przerywający bieg przedawnienia pozew z żądaniem zapłaty renty w kwocie po 5 526,09 zł miesięcznie wpłynął w dniu 27 września 2001 r.). Odmienną kwestią jest tu to, iż pierwotnie – wobec braku przesądzenia odpowiedzialności pozwanego (...) S. A. w związku z toczącym się przez szereg lat postępowaniem karnym, w którym m. in. uchylano wyroki Sądu I instancji – żądanie przeciwko temu pozwanemu skierowano dopiero w dniu 19 kwietnia 2006 r. Niemniej jednak jak już wskazano miało to związek przede wszystkim ze zdarzeniami niezależnymi od powoda – toczącym się przez blisko 13 lat postępowaniem karnym, przy czym poszczególne rozstrzygnięcia które w tym postępowaniu były podejmowane nie pozwalały na kategoryczne przyjęcie, iż to (...) S. A. będzie odpowiedzialnym w tej sprawie ubezpieczycielem. Tym samym powód działał w błędnym, ale usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, iż (...) S. A. nie będzie podmiotem odpowiedzialnym za wyrządzoną mu szkodę. Zwłoka w takiej sytuacji wynikała nie z beczynności powoda – który kierował roszczenia przeciwko innemu podmiotowi, który to podmiot roszczenia te w części zresztą zaspokajał, a z działań i zaniechań podmiotu trzeciego – organów państwowych, którym ostateczne ustalenie osoby odpowiedzialnej za zdarzenia z dnia 16 stycznia 1997 r. zajęło ponad trzynaście lat. Na tym tle, zważywszy dodatkowo na charakter dochodzonych przez powoda roszczeń, należy uznać, iż podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia stanowiłoby nieusprawiedliwione nadużycie prawa podmiotowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok uwzględniając apelację powoda i orzekł co do istoty sprawy – zgodnie z art. 386 § 1 k. p. c. oraz oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną – stosownie do art. 385 k. p. c.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k. p. c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) – mając na uwadze zsumowaną wartość przedmiotu sporu z obu apelacji, albowiem powód winien być uznany za wygrywającego postępowanie w drugiej instancji w całości. Dodatkowo na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 1043 ze zm.) Sąd Apelacyjny obciążył pozwanego obowiązkiem poniesienia kosztów sądowych w zakresie apelacji powoda, od ponoszenia kosztów której powód został zwolniony, jak również kosztów przeprowadzonej w postępowaniu apelacyjnym opinii biegłego, w zakresie w jakim koszty te zostały tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji.